

Biannual Journal of Applied Counseling (JAC)
2020, 10(2), 123-143
Received: 21 Des 2020
Accepted: 13 Abr 2021
DOI: 10.22055/jac.2021.36124.1777
Original Article

دوفصلنامه مشاوره کاربردی
دانشگاه شهید چمران اهواز
۱۳۹۹، ۱۰(۲)، ۱۲۳-۱۴۳
دریافت: ۱۳۹۹/۱۰/۰۱
پذیرش: ۱۴۰۰/۰۱/۲۴
نوع مقاله: پژوهشی اصیل

Mediating role of marital intimacy in relation to relationship attributions, sexual self-efficacy and marital commitment with marital adjustment

Shahriar Shahroei*
Kobra Kazemiyannmoghadam**
Ali Khalfi***
Mahnaz Mehrabi Zadeh Honarmand****

Abstract

This study to aim was conducted to investigate mediating role of marital intimacy in relation to relationship attributions, sexual self-efficacy and marital commitment with marital adjustment in a correlational design. The research population consisted of all staff of the Islamic Azad Universities in Khuzestan Province in 2020, that 282, this university internet and voluntary method which. The political pants completed Marital Intimacy Scale, Relation Attribution questionnaire, Sexual Self efficacy Questionnaire, Marital Commitment Questionnaire, and Dyadic Adjustment Scale. The Data and proposed model were analyzed using path analysis and SPSS-24 statistical software. The results showed that, all coefficients of direct paths between variables were statistically significant, and marital intimacy has a mediating role in the relationship between relationship attribution, sexual self-efficacy, and marital commitment with marital adjustment. In sums, can Saied that the recognizing and examining the factors that cause the strength and stability of the family can be a useful step towards increasing the stability of marital life.

Keywords: Relationship attributions, marital intimacy, sexual self-efficacy, marital commitment, marital intimacy

Extended Abstract

Introduction

The family system is one of the most important social systems that is formed based on marriage and can be a good place for the formation and consistency of the closest and most intimate relationships (Goodarzi, Shiri & Mahmoud, 2018). One of the factors that can be effective in strengthening

* Department of Counseling, Borujerd Branch, Islamic Azad University, Borujerd, Iran

** Department of Psychology, Dezful Branch, Islamic Azad University, Dezful, Iran. (Corresponding author)

K.kazemian@yahoo.com

*** Department of Primary Education, Shadegan Branch, Islamic Azad University, Shadegan, Iran

**** Department of Psychology Shahid Chamran University Ahvaz, Ahvaz, Iran

any family is marital adjustment. Baucom et al. (2010, cited in Zanganeh Motlagh, Bani Jamali, Ahadi, & Hatami, 2017) consider marital adjustment to include flexibility in each spouse that allows them to play their role in the social, economic background, and emotional stability in marriage, sexual adjustment, value system changes, communication, and so on.

One of the variables that can be related to marital adjustment is sexual self-efficacy (anxiety insecure attachment style). Sex and expression of affection enhance marital compatibility. So sexual self-efficacy needs special attention because satisfaction in this area affects other aspects of marital relationships. Sexual self-efficacy can be considered as the belief that each person has about his/her ability to effectively perform sexual activities and be desirable to their sexual partner (AliMohamadi, 2016).

Another variable that can be related to marital adjustment is marital commitment. Marital commitment is a component that helps couples to maintain their life together in the face of life's problems and difficulties and helps the couple to remain together despite experiencing painful events (Momeni, Kavosiamid, & Amani, 2014).

Another variable that interrelates with other variables affecting marital adjustment in a complex way is relationship attributions. Frequent blame on the spouse will be one of the causes of frustration in couples and incompatibility (Elhaei, Kazemian Moghadam, & Haroon Rashidi, 2020). Evaluation of marital attributions among spouses has shown that unhappy spouses tend to increase the impact of negative events and reduce the impact of positive events, while happy spouses prefer attributions that reduce the impact of negative events (Kamrani, Bahrami, Goodarzi, & Farrokhi, 2019).

By studying the issues of couples, another important variable that, along with the couple's compatibility empowers with relationship attribution, is marital intimacy. Intimacy is a dynamic concept in human relationships, especially in marital relationships, which means openness and non-inhibition in relationships and the intimacy of two or more people in different emotional, logical, and functional dimensions that are created in the context of communication. Its dynamism is in the sense that intimacy is the result of the wholeness of a relationship, which in the event of a gap or defect in any of the interpersonal dimensions are affected by this issue and reciprocally affects the totality of the relationship (Rasouli, 2017; Naderi, Heidarie, & Hosainzadeh, 2009; Mahdipour Bazkiyaei & Sedaghatifard, 2015).

The aim of this study was to investigate the simple relationship between sexual self-efficacy, marital commitment, and causal and responsibility attributions with marital adjustment by mediating marital intimacy, and also to investigate the simple relationship between marital intimacy and marital adjustment. But the main purpose of this study was to investigate the relationship between sexual self-efficacy, marital commitment, and causal and responsibility attributions with marital adjustment with mediating role of marital intimacy.

Method

The present study was conducted in a design of analysis type. The population of this study included all staff of Islamic Azad universities of

Khuzestan province (17 cities) in 2020 year. Due to the specific conditions of the society and the restrictions that existed for traffic and social communication regarding coronavirus widespread, the sampling and research implementation were done electronically.

Instruments

Marital Intimacy Scale: The scale has a 17-item instrument for measuring intimacy developed by Walker and Thompson (1983). Answers are on the 7-point Likert scale ranging from 1 (never) to 7 (always). In this study, the reliability coefficient for the scale using Cronbach's alpha was 0.91.

Sexual Self-efficacy Questionnaire: This questionnaire was developed by Waziri and Lotfi Kashani (2008) based on Schwarzer and Fuchs's General Self-efficacy Questionnaire. The questionnaire has 10 items that are scored in a four-choice continuum (from zero = not correct at all to 3 = completely correct). In this study, the reliability coefficient for the questionnaire using Cronbach's alpha was 0.89.

Marital Commitment Questionnaire: This questionnaire was designed by Adams and Jones (1997) to measure couples' commitment to their spouse and marriage. This questionnaire has 44 items and the answers are set on a 5-point Likert scale from strongly disagree = 1 to strongly agree = 5. In this study, the reliability coefficient for the questionnaire using Cronbach's alpha was 0.90.

Relation Attribution Measurement: This scale was developed by Fincham and Bradbury (1992) to examine and describe spouse behaviors and explain the causes of problems between them. The main form has 24 self-report items that measure the two dimensions of causal and responsibility attributions (Khojasteh Mehr, Ghaffari, & Koraei, 2010). In this study, a short 6-item form of this scale was used. The answers are in a 5-point Likert scale from strongly disagree = 1 to strongly agree = 5. In this study, the reliability coefficients for the relation attribution by the use of Cronbach's alpha were 0.81 for causal attribution and 0.83 for responsibility attribution.

Dyadic Adjustment Scale: Dyadic Adjustment Scale was designed by Spanier (Spanier, 1976) which is a 32-item tool to measure the quality of the marital relationship from the perspective of the couple. The scoring of this scale is in the form of a six-point Likert scale (strongly agree = zero to strongly disagree = 5). In this study, using Cronbach's alpha, the reliability coefficient for the scale was calculated .85.

The analyses of data

The data was analyzed using path analysis the necessary descriptive information was extracted from the data and using AMOS-24 software, structural equation modeling was performed.

Findings

Based on the results of the present study, the correlation coefficients between all variables were significant ($P < 0.001$). In addition, goodness fit indices including relative chi-square ($\chi^2/df = 2.22$), incremental fit index (IFI = 0.99) and comparative fit index (CFI = 0.99), goodness fit index

(GFI = 0.95), adjusted goodness fit index (AGFI = 0.90), Tucker-Lewis index (TLI = 0.99), Bentler-Bonnet index or softened fit index (NFI = 0.95), and root means square of error approximation index (RMSEA = 0.07) of the proposed model has a very good fit. According to the standard path coefficients of the present research model, all direct paths were significant ($P < 0.001$).

Table 1.
Bootstrap test results and the mediating role of marital intimacy

Variable	β	Stand ard error	95% confidence interval		Sig.
			Lower limit	upper limit	
Sexual self-efficacy $\rightarrow$ intimacy $\rightarrow$ marital adjustment	0.14	0.02	0.09	0.20	$P < 0.042$
Marital commitment $\rightarrow$ intimacy $\rightarrow$ marital adjustment	0.11	0.01	0.08	0.16	$P < 0.034$
Causal attribution $\rightarrow$ intimacy $\rightarrow$ marital adjustment	0.47	0.06	0.36	0.61	$P < 0.001$
Responsibility attribution $\rightarrow$ intimacy $\rightarrow$ marital adjustment	0.60	0.11	0.41	0.87	$P < 0.0001$

The results of table 3 shows that the upper and lower limits of all indirect relationships using the bootstrap method do not include zero, thus the mediating role of marital intimacy was confirmed.

Discussion

The aim of this study was to determine the relationship between sexual self-efficacy, marital commitment, and relationship attribution with marital adjustment with the mediating role of marital intimacy.

According to the data analysis results, sexual self-efficacy and marital adjustment have a positive and significant relationship by mediating intimacy. Marital sexual satisfaction, whether in the form of satisfaction with sexual activities or in the form of emotional satisfaction, involves the perception of self-efficacy. Thus, sexual self-efficacy plays a significant role in marital adjustment. A marital relationship formed based on sexual intimacy is more stable than a marital relationship devoid of intimacy. In this case, the man and woman are completely satisfied physically and emotionally and as a result, they will have better physical and mental performance in the marital relationship (Birnie-Porter & Lydon, 2013). Therefore, high levels of sexual satisfaction can be effective in increasing marital intimacy and, as a result, increasing marital adjustment.

Based on the results of data analysis, marital commitment and marital adjustment have a positive and significant relationship with the mediating role of marital intimacy. The degree of commitment of individuals in the marital adjustment is important. As a result, committed and adaptable people find their marital problems solvable and strive to resolve them and maintain their married life in this way. In addition, intimacy plays an important role in a couple's commitment (Besharat & Rafizadeh, 2016). Therefore, following the marital commitment, there will be marital intimacy and as a result, there will be an increase in marital adjustment.

In addition, data analysis results show that the relationship attribution (causal and responsibility) and marital adjustment have a positive and significant relationship by the mediating role of marital intimacy. Couples with poor marital attributions are less able to maintain quality and marital adjustment in the face of negative aspects of the relationship. Frequent attribution of problems to the spouse and blaming him/her is one of the causes of frustration in couples and the decline of marital quality. Investigation of the marital attributions of spouses has shown that happy spouses prefer to increase the impact of positive events and reduce the impact of negative events, but dissatisfied spouses do the opposite (Elhaei et al., 2020). Couples who have higher causal and responsibility attributions for their spouse's behavior, when their spouses perform harmful actions, make his or her wrong behavior intentional, persistent, selfish, and effective in other aspects of life, and then apply a negative attitude that ultimately reduces marital intimacy and perpetuates incompatibility. (Shahbazi, Koraei, & Kianijam, 2018).

Conclusion

Intimacy problems are usually the result of broken relationships. The degree of intimacy is the ability of spouses to convey clearly, correctly and effectively their thoughts, feelings and needs. Therefore, high levels of sexual satisfaction, marital commitment and communication documents are effective in increasing marital intimacy. In addition, intimacy of couples is one of the important processes that affect couples' adjustment. Therefore, following intimacy, adaptation will definitely take shape in married life.

Conflict of interest

The authors state that there is no conflict of interest.

نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی در رابطه‌ی اسنادهای ارتباطی، خودکارآمدی جنسی و تعهد زناشویی با سازگاری زوجی^۱

شهریار شهری*
کبری کاظمیان مقدم**
علی خلفی***
مهناز مهربابی زاده هنرمند****

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی نقش واسطه‌گری صمیمیت زناشویی در رابطه‌ی اسنادهای ارتباطی، خودکارآمدی جنسی و تعهد زناشویی با سازگاری زوجی در یک طرح هم‌بستگی انجام شد. جامعه‌ی این پژوهش شامل تمامی کارکنان دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان خوزستان بود که به صورت اینترنتی و داوطلبانه ۲۸۲ نفر از کارکنان این دانشگاه‌ها انتخاب شدند. شرکت‌کنندگان مقیاس صمیمیت زناشویی پرسش‌نامه‌ی اسنادهای ارتباطی، پرسش‌نامه‌ی خودکارآمدی جنسی، پرسش‌نامه‌ی تعهد زناشویی و مقیاس سازگاری زوجی را تکمیل کردند. داده‌ها و مدل پیشنهادی با استفاده از تحلیل مسیر و نرم افزار آماري SPSS-۲۴ تحلیل گردیدند، و نتایج نشان داد که تمامی ضرایب مسیرهای مستقیم بین متغیرها در مدل معنی‌دارند و صمیمیت زناشویی در رابطه‌ی اسنادهای ارتباطی، خودکارآمدی جنسی و تعهد زناشویی با سازگاری زوجی نقش واسطه‌ای دارد. در مجموع، می‌توان بیان کرد که شناخت و بررسی عواملی که سبب قوام و استحکام خانواده می‌گردد، می‌تواند گام مفید در راستای افزایش ثبات زندگی زناشویی باشد.

واژه‌های کلیدی: اسنادهای ارتباطی، تعهد زناشویی، خودکارآمدی جنسی، سازگاری زوجی، صمیمیت زناشویی

مقدمه

خانواده اصلی‌ترین هسته هر جامعه و کانون حفظ سلامت و بهداشت روانی افراد است؛ از جمله مظاهر زندگی اجتماعی انسان، وجود تعامل سالم و سازنده میان انسان و برقرار بودن عشق به هم‌نوع و ابراز صمیمیت و همدلی به یکدیگر است. خانواده محل ارضای نیازهای مختلف جسمانی و عقلانی و عاطفی است و داشتن آگاهی از نیازهای زیستی و روانی و شناخت چگونگی ارضای آن‌ها و تجهیز شدن به تفکیک‌های شناخت تمایلات زیستی و روانی ضرورتی انکارناپذیر است (Wanic & Kulik, 2011; Amani, Hadi, & Yoosefi, 2018). از سوی دیگر، برقراری و حفظ پیوند و روابط نزدیک با دیگران

۱. این مقاله برگرفته از پایان‌نامه دکتری روان‌شناسی با مجوز پژوهشی ۶۲۰۰۷۲۰۰۷ مورخ ۱۳۹۸/۰۶/۲۱ می‌باشد.

* گروه مشاوره، واحد بروجرد، دانشگاه آزاد اسلامی، بروجرد، ایران

** گروه روان‌شناسی، واحد دزفول، دانشگاه آزاد اسلامی، دزفول، ایران (نویسنده مسئول)

k.kazemian@yahoo.com

*** گروه آموزش و پرورش ابتدایی، واحد شادگان، دانشگاه آزاد اسلامی، شادگان، ایران

**** گروه روان‌شناسی دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، اهواز، ایران

به‌عنوان نیاز اساسی و بنیادین انسان است و نظام خانواده از مهم‌ترین نظام‌های اجتماعی است که بر اساس ازدواج شکل می‌گیرد و می‌تواند جایگاه مناسبی برای شکل‌گیری و انسجام نزدیک‌ترین و صمیمانه‌ترین روابط باشد (Goodarzi, Shiri, & Mahmoud, 2018)

از جمله عواملی که می‌تواند در استحکام خانواده اثربخش باشد، سازگاری زوجی (marital adjustment) است. سازگاری زوجی عبارت از وضعیتی است که در آن زن و شوهر در بیشتر مواقع احساسی ناشی از خوشبختی و رضایت از همدیگر را دارند و فرایندی است که در طول زندگی زن و شوهر به وجود می‌آید که لازمه آن انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصیتی، ایجاد قواعد رفتاری و شکل‌گیری الگوهای مرادده‌ای است (Shakarian, Nazari, Ebrahimi, Fatemi, & Danaei, 2010). از طرف دیگر، پژوهشگران سازگاری زوجی را به صورت ظرفیت سازگار شدن با مشکلات و توانایی حل آن‌ها تعریف می‌کنند (Madathil & Benshoff, 2008). باکوم و همکاران (Baucom et al., 2010, cited in Zanganeh) (Motlagh, Bani Jamali, Ahadi, & Hatami, 2017) سازگاری زوجی شامل پذیرش وظایف زناشویی و توفیق در ادای وظایف مرتبط با همسر و زندگی زناشویی است. در واقع سازگاری زوجی را شامل پذیرش انعطاف‌پذیری هر کدام از همسران می‌دانند که به آن‌ها اجازه می‌دهد نقش خودشان را با توجه به پیش‌زمینه اجتماعی، اقتصادی، ثبات هیجانی در ازدواج، سازگاری جنسی، تغییرات سامانه ارزشی، ارتباط و غیره ایفا کنند.

یکی از متغیرهایی که می‌تواند با سازگاری زوجی مرتبط باشد خودکارآمدی جنسی (sexual self-efficacy) است. روابط جنسی جزئی از ارتباط‌های عاشقانه‌ی بین زوجین است. روابط جنسی و ابزار محبت، سازگاری زوجی را بالا می‌برد. لذا در این میان خودکارآمدی جنسی نیاز به توجه ویژه دارد؛ زیرا رضایتمندی در این زمینه بر جنبه‌های دیگر روابط زوجین اثر می‌گذارد. خودکارآمدی جنسی را می‌توان باوری دانست که هر فرد در مورد توانایی خود در عملکرد مؤثر فعالیت‌های جنسی و مطلوب بودن برای شریک جنسی خود دارد (AliMohamadi, 2016). چنین باوری، نوعی خودارزیابی از توانایی و کارآمدی در رفتار جنسی است. به همین خاطر است میزان عزت‌نفس، نگرش مثبت و همدلی همسران با ارضای جنسی بهتر و کامل‌تر و احساس شادکامی، مرتبط شناخته می‌شود (Vaziri, Lotfi, Hosseinian, & Bahram, 2010). با به هم خوردن وضعیت سلامت عمومی زوجین و افزایش خطر افسردگی، سازگاری زوجی کاهش یافته و تمایل به اختلالات در عملکردهای جنسی آن‌ها ممکن است به وجود آید (Ikican, Cosansu, Erdogan, & Bilim, 2020). کئوک و بلیم (Kucuk, & Bilim, 2020). لئو و رولوف (Liu & Roloff, 2015) معتقدند که رضایت جنسی، صمیمیت را در رابطه افزایش و تنش‌های رابطه را کاهش می‌دهد.

تعهد زناشویی (marital commitment) به دلیل آنکه با ارتباط بهتر، شادتر بودن و رفتار سازنده‌تر در طی مشکلات در ارتباط است، یک مفهوم بسیار مهم در صمیمیت زناشویی محسوب می‌شود. تعهد زناشویی به‌عنوان میل و تمایل همسر به فدا کردن نیازها و خواسته‌های شخصی است (Tang, 2012). تعهد زناشویی را می‌توان احساس تداومی که در جاذبه و محدودیت‌ها پیدا می‌شود تعریف کرد، تعهد ماهیت وابستگی فرد در رابطه را نشان می‌دهد، این که فرد در رابطه چقدر احساس امنیت می‌کند و تا چه

حد احساس می‌کند که رابطه در دراز مدت ارزشمند است (Nelson, Kirk, Ane, & Serres, 2011). تعهد زناشویی مؤلفه‌ای است که به زوجین برای حفظ زندگی مشترکشان در مقابله با مسائل و دشواری‌های زندگی کمک می‌کند و باعث می‌شود زوج علی‌رغم تجربه رویدادهای دردناک همچنان باهم بودنشان را حفظ کنند. هرچه میزان تعهد زناشویی در زوج افزایش پیدا کند، میزان ابراز عشق، سازگاری و ثبات زناشویی، توانمندی در زمینه‌ی حل مسأله و رضایت زناشویی افزایش می‌یابد (Amidi Simkani, Najarpoorian, & Samawi, 2016). نتایج پژوهش‌ها نشان داده است که سطوح بالاتر تعهد زناشویی با ابراز عشق بالا، درگیری‌ها و اختلافات زناشویی پایین، بخشودگی بالا، تعارض زناشویی پایین و خیانت پایین در ارتباط است (Momeni, Kavosiamid, & Amani, 2014). پژوهش‌گران معتقدند که تعهد، ثبات زناشویی را افزایش می‌دهد و آن‌ها معتقدند رابطه‌های با تعهد بالاتر، انعطاف‌پذیرترند و زوجین آرامش و امنیت روانی بیشتری دارند (Besharat & Rafizadeh, 2016; Mosko, 2009).

یکی دیگر از متغیرهایی که با دیگر متغیرهای مؤثر بر سازگاری زوجی به شکل پیچیده‌ای همکاری و دخالت می‌کند، اسنادهای ارتباطی (relationship attributions) است. در سال‌های اخیر، بر نقش عوامل شناختی در عملکرد زناشویی تأکید زیادی شده است. یکی از مؤلفه‌های شناختی که می‌کوشد اختلاف‌های زناشویی را تبیین کند، اسنادهای ارتباطی است. طبق نظریه‌های شناختی هر فرد جهان‌بینی ویژه‌ای دارد که تفسیر او درباره منشأ مشکلات و همچنین مسؤولیت وی برای حل و فصل آن‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این قبیل توجیه و تبیین‌ها، سبک اسنادی نامیده می‌شود و علاوه بر اینکه به افراد، توانایی تجزیه و تحلیل رفتاری خودشان و دیگران را می‌دهد، بر احساسات و رفتارهای متعاقب آن‌ها نیز تأثیر می‌گذارد (Hilt, 2004). اسناد دادن مکرر مشکلات به همسر و مقصر دانستن او، یکی دیگر از عوامل بروز سرخوردگی در زوجین و کاهش کیفیت زناشویی است (Elhaei, Kazemian Moghadam, & Haroon Rashidi, 2020). ارزیابی اسنادهای زناشویی در بین همسران مشخص کرده است که همسران ناخشنود، ترجیح می‌دهند تأثیر وقایع منفی را افزایش داده و تأثیر وقایع مثبت را کاهش دهند و متقابلاً همسران خشنود، اسنادهایی را ترجیح می‌دهند که تأثیر وقایع منفی را کاهش می‌دهد. ارتباط بین اسنادها و رضایت زناشویی در پژوهش‌های بسیاری تأیید شده است (Kimmes, Durtschi, Clifford, Knapp, & Fincham, 2015). به هر حال، اسنادها به زوجین کمک می‌کند که دلیل اعمال یکدیگر را درک کنند و رفتارهای یکدیگر را تاحدی پیش‌بینی کنند اما تحقیقات نشان می‌دهد که استنباط‌های موجود در اسنادها نسبت به تحریف، آسیب‌پذیر است و اغلب افراطی و نادرست هستند. اهمیت و جایگاه اساسی اسنادها در شکل دادن و تعیین کیفیت روابط زوجی به‌خصوص سازگاری زوجی قابل انکار نیست (Coyle, 2018). مقصر دانستن مکرر همسر از جمله عوامل بروز سرخوردگی در زوجین و به وجود آمدن ناسازگاری خواهد بود (Elhaei, Kazemian Moghadam, & Haroon Rashidi, 2020). ارزیابی اسنادهای زناشویی در بین همسران مشخص کرده است که همسران ناخشنود، ترجیح می‌دهند تأثیر وقایع منفی را افزایش داده و تأثیر وقایع مثبت را کاهش دهند و متقابلاً همسران خشنود، اسنادهایی را ترجیح می‌دهند که تأثیر وقایع منفی را کاهش می‌دهد (Kamrani, Bahrami, Goodarzi, & Farrokhi, 2019).

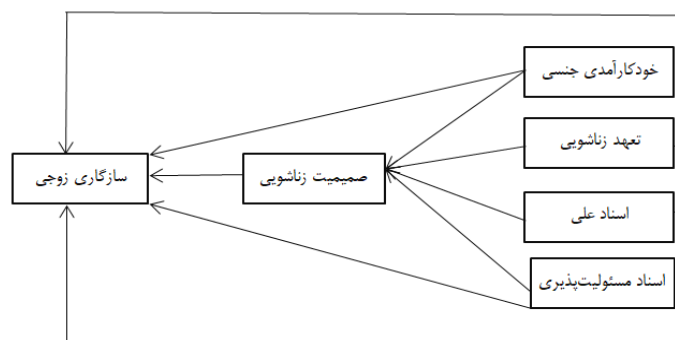

با مطالعه در خصوص مباحث زوجین متغیر مهم دیگری که در کنار سازگاری زوجی با اسناد ارتباطی می‌تواند در ارتباط باشد، صمیمیت زناشویی است. صمیمیت یک فرایند تعاملی، پویا و ترکیبی است و شامل ابعاد عاطفی، روان‌شناختی، عقلانی، جنسی، بدنی، معنوی، اجتماعی-تفریحی و زیباشناختی می‌شود (Bagarozzi, Dennis. 2001; cited in Mahdipour Bazkiyai & Sedaghatifard, 2015). احساسات نزدیک هیجانی و محبت بین همسران ابراز می‌شود، با افزایش زمان باهم بودن می‌تواند در شکل‌گیری صمیمیت مؤثر باشد و هنگامی که صمیمیت در رابطه وجود دارد، رابطه تقویت می‌گردد. صمیمیت مفهومی پویا در ارتباطات انسانی و به ویژه در روابط زوجی می‌باشد که به معنای باز بودن و عدم بازداری در روابط و نزدیکی دو یا چند فرد در ابعاد گوناگون عاطفی، منطقی و عملکردی می‌باشد که در بستر روابط ایجاد می‌شود و پویایی آن از این لحاظ می‌باشد که صمیمیت برآیندی از تمامی و کلیت یک رابطه است که در صورت وجود شکاف یا نقص در هر یک از ابعاد بین فردی می‌تواند کلیت رابطه تحت تأثیر قرار دهد (Rasouli, 2017; Naderi, Heidarie, & Hosainzadeh, 2009; Mahdipour, 2015; Bazkiyai & Sedaghatifard, 2015).

مهدی‌پور-رابوری، ده‌شیخی، نوحی و نعمت‌اللهی (Mehdipour-Rabouri, Dehsheakhi, Nouhi, & Nematollahi, 2020) نشان دادند که بین نمرات سازگاری زوجی و خودکارآمدی جنسی زنان دیابتی و غیر دیابتی تفاوت معنی‌داری وجود دارد. زنان دیابتی به دلیل شرایط خاص خود دچار اختلال عملکرد جنسی می‌شوند که می‌تواند سازگاری زوجین را تحت تأثیر قرار دهد. بشارت و رفیع‌زاده (Besharat & Rafizadeh, 2016)، در پژوهشی نشان دادند که تعهد زناشویی، صمیمیت و دانش و نگرش جنسی توان پیش‌بینی سازگاری زوجی را دارند. اسماعیلی، محمدی و حاکمی (Esmaili, Mohammadi, & Hakami, 2020) در پژوهشی نشان دادند که بین سازگاری زوجی و تعهد رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد شهبازی، کرایی و کیانی‌جم (Shahbazi, Koraei, & Kianijam, 2018) دریافتند که متغیرهای اسناد انگیزه و اسناد جایگاه مهار، قوی‌ترین پیش‌بین‌های سازگاری و ناسازگاری روابط زناشویی هستند. پژوهش‌های متعدد نشان داده‌اند که بین سازگاری زوجین با اسنادهای علی و مسئولیت‌پذیری رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد از این پژوهش‌ها می‌توان به بلیس و رندشو (Blais & Renshaw, 2014)، کایمس و دورتشی (Kimmes & Durtschi, 2016) اشاره نمود. صائمی، بشارت و اصغرنژاد فرید (Saemi, Basharat, & Asgharnejadfarid, 2019) دریافتند که از طریق صمیمیت زناشویی می‌توان سازگاری زوجی را پیش‌بینی کرد. موسوی، پورشریف، رضایی و قاسمی جوبنه (Mousavi, Poorsharif, & Rezaei, 2018) و مهدی‌پور بازکیایی و صداقتی‌فرد (Mahdipour Bazkiyai & Sedaghatifard, 2015) هر کدام در پژوهش‌های جداگانه بیان کرده‌اند که بین صمیمیت زوجین و سازگاری زوجین رابطه‌ی معنی‌داری وجود دارد.

با توجه به این که در مطالعات پیشین، تاکنون الگویی که این متغیرها را در خود جای داده باشد مورد آزمون قرار نگرفته است و از سوی دیگر، با توجه به مرور مبانی نظری و پژوهشی و با در نظر گرفتن

دگرگونی نظام خانواده و تغییر سبک روابط زناشویی در جامعه کنونی و لزوم توجه به اهمیت ثبات و دوام ازدواج برای پیشبرد اهداف جامعه و افزایش سطح سلامت روانی آن و همچنین با توجه به گذار بودن جامعه ما از حالت سنتی به نوین، ضروری به نظر می‌رسد که به تعهد زناشویی، اسنادهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی که طی پژوهش‌های مختلف از اصلی‌ترین مؤلفه‌های پایداری و دوام ازدواج است، توجه ویژه‌ای شود؛ زیرا بررسی عوامل مؤثر و پیش‌بینی‌کننده سازگاری زوجین می‌تواند برای زوج‌هایی که مشکلاتی در باورهای ارتباطی زناشویی، صمیمیت و تعارض‌های ناشی از انتقاد و درگیری‌های عاطفی دارند؛ راهگشا و تسهیل‌کننده بازسازی نظام زندگی زناشویی آن‌ها باشد. با توجه به آنچه گفته شد اجرای پژوهش حاضر از دو جنبه نظری و کاربردی حائز اهمیت است. از جنبه نظری شناسایی عوامل مؤثر بر سازگاری زوجی و از جنبه کاربردی مشخص کردن متغیرهایی که با سازگاری زوجی رابطه مستقیم و غیرمستقیم دارند زمینه را برای پژوهش‌های آزمایشی و مداخلات بعدی فراهم می‌کند. بدیهی است که با شناخت تأثیر متغیر میانجی صمیمیت زناشویی در این پژوهش، در توسعه مداخلاتی که هدف آن‌ها افزایش و تعمیق سازگاری زوجی است، کمک خواهد شد. اهمیت شناخت و بررسی عواملی که سبب قوام و استحکام این نهاد اجتماعی می‌گردد، می‌تواند گام مفید در راستای افزایش ثبات زندگی زناشویی باشد. هدف اصلی این پژوهش بررسی رابطه‌ی خودکارآمدی جنسی، تعهد زناشویی، اسناد علی و اسناد مسئولیت‌پذیری با سازگاری زوجی با میانجی‌گری صمیمیت زناشویی بود (شکل ۱ ببینید).

شکل ۱.

مدل پیشنهادی پژوهش حاضر

روش

پژوهش حاضر از نظر هدف یک پژوهش کاربردی و به لحاظ روش گردآوری اطلاعات به شیوه‌ی هم‌بستگی از نوع تحلیل مسیر انجام گردید. جامعه‌ی این پژوهش شامل تمامی کارکنان دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان خوزستان (در شهر اهواز و شهرستان‌های آبادان، ایذه، مسجدسلیمان، شوشتر، دزفول،

رامهرمز، سوسنگرد، خرمشهر، شوش، ماهشهر، گتوند، شادگان، گتوند، باغملک، بهبهان و امیدیه) در سال ۱۳۹۹ بود که به دلیل شرایط فعلی جامعه و محدودیت‌هایی که برای تردد و ارتباطات اجتماعی در خصوص بیماری کرونا وجود داشت ۲۸۸ کارمند با استفاده از روش اجرای اینترنتی (شبکه‌های اجتماعی مانند تلگرام و واتس‌آپ) انتخاب شدند.

ابزار اندازه‌گیری

مقیاس صمیمیت زناشویی زوجین (Marital Intimacy Scale): این مقیاس یک ابزار هفت سؤالی است که برای سنجیدن صمیمیت تدوین شده و توسط واکر و تامپسون (Walker & Thompson, 1983) ساخته شده است. سؤال‌های این مقیاس در یک طیف لیکرت ۷ رتبه‌ای از ۱ (هرگز) تا ۷ (همیشه) مرتب شده‌اند و نمره‌ی بالاتر در این مقیاس بیانگر صمیمیت بیشتر است. ضریب روایی این ابزار و مقیاس سبک عشق اشترنبرگ (Sternberg's Triangular Love Scale) (۰/۸۱) (Mansouri, Bagheri, Dortaj, & cited in Mansouri, Bagheri, Dortaj, & Abolmaali, 2020): تامپسون و واکر (Walker & Thompson, 1983) ضریب پایایی آلفای کرونباخ آن ۰/۹۱ و منصور و همکاران (Mansouri et al., 2020) ضریب آلفای کرونباخ ۰/۹۵ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش، ضرایب پایایی آلفای کرونباخ مقیاس ۰/۹۱ به‌دست آمد.

پرسش‌نامه‌ی خودکارآمدی جنسی (Sexual Self-efficacy Questionnaire): این پرسش‌نامه بر اساس پرسش‌نامه خودکارآمدی عمومی شوارترز (Schwarzer & Fuchs, 1996) توسط وزیر و لطفی کاشانی (Waziri & Lotfi Kashani, 2008) ساخته شده و ده سؤال دارد که سؤال‌ها در یک پیوستار چهار گزینه‌ای، از (صفر = اصلاً صحیح نیست) تا (۳ = کاملاً صحیح است) نمره‌گذاری می‌شوند. ضریب پایایی آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰/۸۶ گزارش شده است (Waziri & Lotfi Kashani, 2008). در این پژوهش، ضرایب پایایی آلفای کرونباخ این ابزار ۰/۸۹ به‌دست آمد.

پرسش‌نامه‌ی تعهد زناشویی (Marital Commitment Questionnaire): این پرسش‌نامه توسط آدامز و جونز (Adams & Jones, 1997) برای تعهد زوجین نسبت به همسر و ازدواج طراحی شده و دارای ۴۴ سؤال است که پاسخ‌ها بر روی طیف لیکرتی ۵ درجه‌ای (کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵) تنظیم شده است. حداقل و حداکثر نمرات این ابزار از ۴۴ تا ۲۲۰ می‌باشد و نمره‌ی بالاتر در این آزمون، بالا بودن تعهد کلی زوجین را نشان می‌دهد. آدامز و جونز (Adams & Jones, 1997) در شش پژوهش هم‌بستگی هر سؤال با نمره‌ی کل آزمون بالا و معنی‌دار و ضریب آلفا ۰/۸۹ و شاه سیاه (Shahsiah, 2009) روایی محتوایی این ابزار را توسط ۵ نفر از اساتید مشاوره مورد تأیید قرار داده است و ضریب آلفا ۰/۸۵ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش، ضرایب پایایی آلفای کرونباخ این پرسش‌نامه ۰/۹۰ به‌دست آمد.

شاخص اسناد ارتباطی (Relation Attribution Measurement): این شاخص توسط فینچام و برادبری (Fincham & Bradbury, 1992) برای بررسی، توضیح و تبیین رفتارهای همسر تهیه شده است و دلایل مشکلات ایجاد شده بین همسران را توضیح می‌دهد. فرم اصلی آن دارای ۲۴ ماده به‌صورت

خودگزارشی می‌باشد که دو بُعد اسناد علی و مسئولیت‌پذیری را می‌سنجد. در این پژوهش، از فرم کوتاه ۶ سؤالی این شاخص استفاده گردید. ماده‌های این شاخص بر روی یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم = ۱ تا کاملاً موافقم = ۵ مرتب شده‌اند. در این پژوهش، از نمره‌ی معکوس شاخص استفاده شد که نمره‌ی بالا در بُعد اسناد علی نشان می‌دهد که زوجین تمایل زیادی دارند نشان دهند که چه چیزی یا چه کسی باعث مشکل شده است، درحالی‌که نمره‌ی بالا در بُعد اسناد مسئولیت‌پذیری نشان می‌دهد که زوجین تمایل دارند که رفتارهای دیگری را عمدی، خودخواهانه و مقصر جلوه بدهند. فینچام و برادبری (Fincham & Bradbury, 1992) نشان دادند که بین شاخص اسناد ارتباطی و مقیاس خشم و پرسش‌نامه‌ی اسنادهای مشکلات زناشویی هم‌بستگی معنی‌دار وجود دارد و ضریب پایایی آلفای کرونباخ در بُعد علی در زنان ۰/۸۹ و در مردان ۰/۸۶ و در بُعد مسئولیت‌پذیری در زنان ۰/۹۳ و در مردان ۰/۹۱ و خجسته‌مهر، کوچکی و رجبی (Khojasteh Mehr, Koochaki, & Rajabi, 2013) اعتبار سازه این مقیاس را با استفاده از فرم بلند مقیاس اسناد ارتباطی در ازدواج در ابعاد علی و مسئولیت‌پذیری به ترتیب ۰/۶۴ و ۰/۷۸ و ضرایب پایایی آلفای کرونباخ این مقیاس با استفاده از آلفای کرونباخ از ۰/۸۸ تا ۰/۸۵ گزارش کرده‌اند. در این پژوهش، ضرایب پایایی برای مقیاس اسناد ارتباطی با استفاده از آلفای کرونباخ در ابعاد اسناد علی ۰/۸۱ و در اسناد مسئولیت‌پذیری ۰/۸۳ به دست آمد.

مقیاس سازگاری زوجی (Dyadic Adjustment Scale): به منظور سنجش میزان کیفیت رابطه‌ی زناشویی از دیدگاه زن و شوهر مقیاس سازگاری زوجی توسط اسپینر (Spanier, 1976) طراحی شد و دارای ۳۲ سؤالی است. نمره‌گذاری این مقیاس به صورت یک طیف لیکرت شش درجه‌ای (کاملاً موافق = صفر تا کاملاً مخالفم = ۵) است. اسپینر (Spanier, 1976) ضریب روایی این ابزار را با استفاده از آزمون سازگاری زناشویی لاک-والاس (Locke-Wallace Marital Adjustment Test) ۰/۷۵ و ضریب پایایی آلفای کرونباخ ۰/۹۶ و در یک پژوهش دیگر ضریب روایی هم‌گرا این ابزار با آزمون سازگاری زناشویی لاک-والاس ۰/۹۴ و ضریب پایایی آلفای کرونباخ ۰/۸۹ گزارش کرده‌اند (cited in Dehkordi, Mohammadi, Alipor, & Mohtashami, 2012). در این پژوهش، ضرایب پایایی آلفای کرونباخ این مقیاس ۰/۹۰ به دست آمد.

روش اجرای داده‌ها

پس از تصویب عنوان پژوهش در دانشگاه جهت انجام مراحل پژوهش از طریق شبکه‌های اجتماعی (تلگرام و واتس‌آپ) در اختیار کارکنان دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان خوزستان قرار داده شد که در نهایت ۲۸۲ پرسش‌نامه برگشت داده شد. رضایت شرکت‌کنندگان برای شرکت در پژوهش، داشتن حداقل ۵ سال زندگی مشترک، نبودن در آستانه طلاق، نداشتن تعارض‌های شدید زناشویی، نداشتن بیمار روانی و جسمی ملزم به مصرف دارو از ملاک‌های ورود به این پژوهش بود. توضیحات موردنیاز هم ازجمله

اهداف پژوهش، محرمانه بودن اطلاعات شخصی زوجین و آگاهی از حق انتخاب برای شرکت در پژوهش را برای کارکنانی که به‌عنوان نمونه‌ی پژوهش انتخاب شده بودند، در ابتدا قبل از تکمیل پرسش‌نامه ذکر شد.

روش تجزیه و تحلیل داده‌ها

در این پژوهش برای بررسی برازندگی مدل فرضی از تحلیل مسیر و شاخص‌های برازندگی از جمله χ^2/df ، GFI، CFI، NIF و RMSEA و نرم‌افزار SPSS-24 استفاده گردید.

یافته‌ها

از ۲۸۲ شرکت‌کننده پژوهش، ۵۷/۱ درصد زن و ۴۳/۹ درصد مرد؛ ۶/۳۳ درصد دارای مدرک تحصیلی دیپلم و پایین‌تر، ۱۱/۴۳ درصد کاردانی، ۴۲/۵۲ درصد کارشناسی و ۴۵/۷۲ درصد ارشد و بالاتر؛ میانگین سن شرکت‌کنندگان ۳۹/۵ سال با انحراف استاندارد ۱۲/۱۳ (دامنه سی ۳۵ تا ۵۶ سال)؛ میانگین طول مدت ازدواج شرکت‌کنندگان ۱۵/۹ سال؛ و ۵۸/۵ درصد از شرکت‌کنندگان دارای سبک ازدواج سنتی و ۴۲/۵ به صورت مدرن بودند.

جدول ۱

میانگین، انحراف معیار و ضرایب هم‌بستگی بین متغیرهای پژوهش (n = ۲۸۲)

متغیرها	میانگین	انحراف معیار	۱	۲	۳	۴	۵
۱- سازگاری زوجی	۱۲۰/۲۳	۱۱/۹۰	۱				
۲- صمیمیت زناشویی	۸۵/۰۸	۸/۸۷	۰/۵۱**	۱			
۳- تعهد زناشویی	۱۴۵/۵۶	۱۴/۸۷	۰/۶۰**	۰/۵۱**	۱		
۴- خودکارآمدی جنسی	۱۶/۴۴	۳/۶۵	۰/۴۷**	۰/۴۶**	۰/۶۴**	۱	
۵- اسناد علی	۱۰/۱۸	۳/۴۳	۰/۴۸**	۰/۳۷**	۰/۴۰**	۰/۵۸**	۱
۶- اسناد مسؤلیت‌پذیری	۹/۲۳	۳/۷۱	۰/۵۳**	۰/۴۲**	۰/۶۰**	۰/۴۹**	۰/۳۹**

** $p < ۰/۰۱$

بر اساس نتایج جدول ۱، ضرایب هم‌بستگی بین سازگاری زوجی و صمیمیت زناشویی (۰/۵۲)، بین سازگاری زوجی و تعهد (۰/۶۰)، سازگاری زوجی و خودکارآمدی جنسی (۰/۴۷) رابطه‌ی مثبت و معنی‌دار و بین سازگاری زوجی با اسنادهای علی (۰/۴۸-) و مسؤلیت‌پذیری (۰/۵۳-) رابطه‌ی منفی و معنی‌دار در سطح ۰/۰۱ وجود دارد.

جهت تعیین کفایت برازش الگوی پیشنهادی با داده‌ها ترکیبی از شاخص‌های برازندگی استفاده شد. توجه به این امر که اگر مقدار مجذور کای (χ^2) از لحاظ آماری معنی‌دار نباشد، بر برازندگی مناسب مدل دلالت دارد. اما چون فرمول مجذور کای (χ^2) حجم نمونه را در بر دارد، برای نمونه‌های حجم بالا، معمولاً مجذور کای (χ^2) متورم و از لحاظ آماری معنی‌دار می‌شود. از این‌رو پیشنهاد شده است به جای شاخص مجذور کای (χ^2) از شاخص دیگری به نام نسبت مجذور کای (χ^2/df) استفاده شود. مقدار این

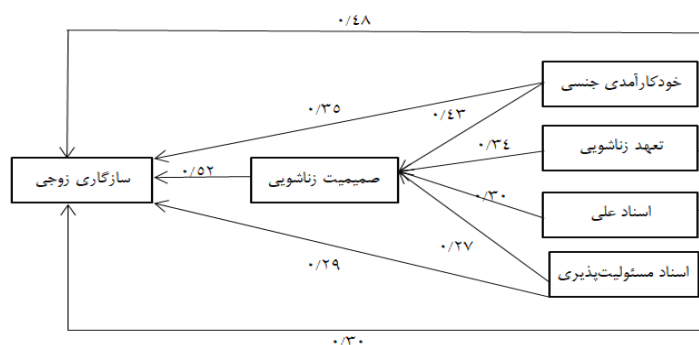
نسبت هر چه به صفر میل کند و کوچکتر باشد بهتر است. مقدار مورد قبول آن کوچکتر یا مساوی ۳ می‌باشد. مقدار مورد قبول شاخص‌های برازش افزایشی (IFI) و برازش تطبیقی (CFI)، شاخص نیکویی برازش (GFI)، شاخص نیکویی برازش تعدیل شده (AGFI)، شاخص توکر-لویس (TLI) برابر یا بزرگتر از ۰/۹۰ است. مقدار شاخص بنتلر-بونت یا شاخص نرم‌شده برازندگی (NFI) باید برابر یا بزرگتر از ۰/۹۰ باشد به زعم برخی از پژوهشگران دیگر نیز باید ۰/۸۰ باشد. یکی دیگر از شاخص‌های ارائه شده، ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب (RMSEA) است. اگرچه RMSEA صفر نشان‌دهنده برازش کامل است، ولی براون و کودک (Browne & Cudeck, 1993) بیان کرده‌اند که به دست آوردن چنین مقداری ممکن نیست. آن‌ها استدلال می‌کنند که مقادیر بزرگتر از ۰/۱ برازش ضعیف، مقادیر بین ۰/۰۵ و ۰/۰۸ برازش معقول و مقادیر کمتر از ۰/۰۵ نشان‌دهنده برازش قابل قبول می‌باشد.

جدول ۲

شاخص‌های برازش مدل نهایی

مدل	χ^2	df	χ^2/df	CFI	NFI	GFI	AGFI	TLI	IFI	RMSEA
الگوی نهایی	۴۴/۵۶	۲۰	۲/۲۲	۰/۹۹	۰/۹۵	۰/۹۵	۰/۹۰	۰/۹۹	۰/۹۹	۰/۰۷

همان‌طور که نتایج مندرج در جدول ۲ نشان می‌دهد، شاخص‌های نیکویی برازش شامل نسبت مجذور کای نسبی ($\chi^2/df = ۲/۲۲$)، شاخص برازش افزایشی ($IFI = ۰/۹۹$) و برازش تطبیقی ($CFI = ۰/۹۹$)، شاخص نیکویی برازش ($GFI = ۰/۹۵$)، شاخص نیکویی برازش تعدیل شده ($AGFI = ۰/۹۰$)، شاخص توکر-لویس ($TLI = ۰/۹۹$)، شاخص بنتلر-بونت یا شاخص نرم‌شده برازندگی ($NFI = ۰/۹۵$) و شاخص ریشه میانگین مجذورات خطای تقریب ($RMSEA = ۰/۰۷$)، مدل پیشنهادی از برازش بسیار خوبی برخوردار است. شکل ۲ ضرایب مسیر استاندارد مدل نهایی پژوهش را نشان می‌دهد.

شکل ۲.

مدل نهایی پژوهش

همان‌طور که در شکل ۲ مشاهده می‌شود، تمام ضرایب مسیرهای مستقیم در سطح $p < 0/001$ معنی‌دار می‌باشند. یک فرض زیربنایی مدل پژوهش حاضر، وجود مسیرهای میانجی یا واسطه‌ای است که جهت تعیین معنی‌داری این روابط واسطه‌ای از روش بوت‌استرپ در نرم‌افزار AMOS استفاده شد.

جدول ۳

نتایج آزمون بوت‌استرپ و بررسی نقش میانجی متغیر صمیمیت زناشویی

p	فاصله اطمینان ۹۵٪		خطای معیار	β	متغیر
	حد بالا	حد پایین			
$p < 0/042$	۰/۲۰	۰/۰۹	۰/۰۲	۰/۱۴	خودکارآمدی جنسی ← صمیمیت زناشویی ← سازگاری زوجی
$p < 0/034$	۰/۱۶	۰/۰۸	۰/۰۱	۰/۱۱	تعهد زناشویی ← صمیمیت زناشویی ← سازگاری زوجی
$p < 0/001$	۰/۶۱	۰/۳۶	۰/۰۶	۰/۴۷	اسناد علی ← صمیمیت زناشویی ← سازگاری زوجی
$p < 0/0001$	۰/۸۷	۰/۴۱	۰/۱۱	۰/۶۰	اسناد مسئولیت‌پذیری ← صمیمیت زناشویی ← سازگاری زوجین

نتایج جدول ۳ نشان می‌دهد که حدود بالا و پایین تمامی روابط غیرمستقیم با استفاده از روش بوت‌استرپ، صفر را در بر نمی‌گیرند، در نتیجه نقش میانجی گری صمیمیت زناشویی مورد تأیید می‌باشد.

بحث

پژوهش حاضر با هدف نقش واسطه‌ای صمیمیت زناشویی در رابطه‌ی اسنادهای ارتباطی، خودکارآمدی جنسی و تعهد زناشویی با سازگاری زوجی انجام شده است. نتایج حاکی از برآزش بسیار خوب الگوی پیشنهادی پژوهش با داده‌ها بود. به‌علاوه، بین خودکارآمدی جنسی، تعهد، اسناد علی و اسناد مسئولیت‌پذیری با صمیمیت زناشویی و سازگاری زوجی، و همچنین بین صمیمیت زناشویی با سازگاری زوجی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

با توجه به نتایج خودکارآمدی جنسی و سازگاری زوجی از طریق صمیمیت رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری دارند که این نتیجه با یافته‌های مهدی‌پور-رابوری و همکاران (Mehdipour-Rabori et al., 2020)، بشارت و رفیع‌زاده (Besharat & Rafizadeh, 2016)، اکیکان و همکاران (İkican et al., 2020) همخوانی دارد. افراد با خودکارآمدی پایین به جذابیت جنسی خود شک دارند. این افراد خود را به‌عنوان فردی با توانایی اندک در رویارویی جنسی می‌دانند و در مورد عملکرد جنسی‌شان نگرانند. آن‌ها نگرانند برای شریک جنسی‌شان جذاب نباشند. احساسات و دیدگاه‌های منفی نسبت به خود دارند و در تعدیل این احساسات منفی و مخل میل و انگیزتگی جنسی خود را ناتوان می‌دانند، این افکار و باورهای منفی موجب کاهش احساس خود ارزشمندی افراد شده و همین مسأله موجب بدکارکردی جنسی و کاهش رضایت جنسی می‌شود. آن‌ها با این افکار محدودکننده و منفی به‌طور بالقوه توانایی خود را برای لذت بردن از رابطه‌ی جنسی محدود می‌کند (Brassard, Dupuy, Bergeron, & Shaver, 2015). رضایت

جنسی زناشویی چه به صورت رضایت از فعالیت‌های جنسی و چه به صورت رضایت عاطفی و هیجانی، متضمن ادراک خودکارآمدی فرد است. بنابراین خودکارآمدی جنسی سهم قابل توجهی در سازگاری زوجی دارد. رابطه‌ی زناشویی که بر اساس صمیمیت جنسی شکل می‌گیرد، نسبت به یک رابطه‌ی زناشویی خالی از صمیمیت با ثبات‌تر است. به طوری که در این حالت، زن و مرد از نظر جسمی و روانی به طور کامل ارضا می‌شوند و در نتیجه از عملکرد جسمی و روانی بهتری در رابطه‌ی زناشویی برخوردار خواهند بود (Birnie-Porter & Lydon, 2013).

به علاوه، این پژوهش نشان داد که تعهد زناشویی و سازگاری زوجی از طریق صمیمیت زناشویی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری دارند که این نتیجه با یافته‌های بشارت و رفیع‌زاده (Besharat & Rafizadeh, 2016) و ونیر و اسالیوان (Vannier & O'Sullivan, 2017) و اسماعیلی و همکاران (Esmaili et al., 2020) همخوانی دارد. طبق نظریه تعهد زناشویی، افراد متعهد افرادی هستند که مشکلات زناشویی را قابل حل می‌دانند و اعتقاد دارند با تلاش می‌توانند مشکلات را از پیش رو بردارند (Stanley, Rhoades, & Whitton, 2010). در مقابل، افرادی که تعهد کمتری به زندگی زناشویی خود دارند مشکلات را کمتر قابل حل می‌دانند و احتمال بیشتری دارد که ازدواجی را که با مشکل مواجه شده است، ترک کنند (Besharat & Rafizadeh, 2016). لذا میزان تعهد افراد در سازگاری زوجین حائز اهمیت است. در نتیجه، افراد متعهد و سازگار، مشکلات زناشویی خود را قابل حل می‌دانند و تلاش می‌کنند تا آن‌ها را برطرف کرده و زندگی زناشویی خود را از این طریق حفظ کنند و تداوم بخشند. به علاوه صمیمیت در تعهد زوجین نقش بسزایی دارد. لذا به دنبال تعهد زناشویی، صمیمیت زناشویی به وجود خواهد آمد و در نتیجه آن، افزایش سازگاری زوجی خواهد بود.

با توجه به نتایج اسنادهای ارتباطی (علی و مسئولیت‌پذیری) و سازگاری زوجی از طریق صمیمیت زناشویی رابطه‌ی مثبت و معنی‌داری دارند. این یافته با یافته‌های شهبازی و همکاران (Shahbazi et al., 2018)، بلیس و رندشو (Blais & Renshaw, 2014)، کایمس و دورتشی (Kimmes & Durtschi, 2016) همخوانی دارد. در تبیین این یافته می‌توان گفت استنباط زوجین از رفتار همسرشان به طور جدی بر سازگاری زوجی آن‌ها تأثیر دارد. به علاوه زوجینی که اسنادهای زناشویی ضعیفی دارند، توانایی کمتری در حفظ کیفیت و سازگاری زوجی در مواجهه با جنبه‌های منفی روابط دارند. اسناد دادن مکرر مشکلات به همسر و مقصر دانستن او، یکی از عوامل بروز سرخوردگی در زوجین و کاهش کیفیت زناشویی است. ارزیابی اسنادهای زناشویی در بین همسران مشخص کرده است که همسران خشنود، ترجیح می‌دهند تأثیر وقایع مثبت را افزایش داده و تأثیر وقایع منفی را کاهش دهند و اما همسران ناخشنود در این زمینه بالعکس عمل می‌کنند (Elhaei et al., 2020). تریملی، رایت، مامودهاسن، مک‌دوف و کوت (Tremblay, Wright, Mamodhousen, McDuff, & Cote, 2008) معتقدند زوجینی که همسرانشان را سرزنش می‌کنند و مسئولیت مشکلات را مستقیماً بر عهده نمی‌گیرند احتمال کمی دارد که قادر به ترمیم رابطه و بازگرداندن علاقه‌شان به یکدیگر باشند چرا که در چنین حالتی علاوه بر فقدان

تمرکز بر راه‌حل‌های موجود، احتمال سرزنش‌گری متقابل همسر و تشدید تعارضات نیز وجود دارد. زوجینی که اسنادهای علی و مسئولیت‌پذیری سرزنش بالاتری نسبت به رفتارهای همسر خود دارند، در هنگام بروز آسیب از سوی همسر خود، رفتار اشتباه وی را عمدی، پایدار، خودخواهانه و مؤثر بر دیگر جنبه‌های زندگی جلوه می‌دهند و بدین ترتیب نگرش منفی را اعمال می‌کنند که در نهایت باعث کاهش صمیمیت زناشویی و تداوم ناسازگاری زوجی آنان می‌شود. اسناد علی نشان‌دهنده این است که زوجین در هنگام بروز مشکل بسیار تمایل دارند نشان دهند که چه چیزی یا چه کسی باعث ایجاد مشکل شده است و همچنین نشان می‌دهد که همسرش از کدام جایگاه مهار برخوردار است. آیا مشکل، ناشی از عوامل درونی فرد است یا از شرایط بیرونی ناشی شده است؟ همچنین در پی این است که ببیند آیا رفتار منجر به مشکل دائمی و از ویژگی‌های شخصیتی وی است؟ و این که آیا این رفتار در همه شرایط و موقعیت‌ها رخ می‌دهد؟ همچنین آن‌ها رفتار منفی همسر را غیرقابل تغییر می‌دانند و معتقدند که بروز یک رفتار منفی از سوی همسرشان بر دیگر جنبه‌های زندگی آن‌ها نیز تأثیر بسیار می‌گذارد (Shahbazi et al, 2017).

نتیجه‌گیری

مشکلات مربوط به صمیمیت معمولاً در نتیجه شکست در روابط است. میزان صمیمیت به توانایی همسران برای انتقال روشن، صحیح و مؤثر افکار، احساسات و نیازهایشان است. بنابراین سطوح بالایی از رضایت جنسی، تعهد زناشویی و اسنادهای ارتباطی در افزایش صمیمیت زناشویی مؤثر است. به علاوه، صمیمیت زوجین از جمله فرایندهای مهمی است که سازگاری زوجین را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بنابراین به دنبال صمیمیت، قطعاً سازگاری نیز در زندگی زناشویی شکل خواهد گرفت. با توجه به شیوع بیماری کرونا در زمان اجرای امکان نمونه‌گیری حضوری برای پژوهشگر وجود نداشت. لذا پژوهش به صورت غیرحضوری و از طریق فضای مجازی صورت گرفت، در نتیجه، بعضی از افراد در دسترس نبودند، لذا در پژوهش شرکت داده نشدند. به علاوه، پژوهش حاضر، در یک دوره زمانی خاص و بر روی کارکنان دانشگاه‌های آزاد استان انجام شده است، بنابراین، نتیجه‌گیری کلی بوده و لذا تعمیم نتایج به کارکنان سایر دانشگاه‌ها باید با احتیاط صورت گیرد.

پیشنهاد می‌گردد با اتکا به یافته‌های این پژوهش، اثربخشی آموزش شیوه‌های مثبت اسناددهی، خودکارآمدی جنسی و تعهد زناشویی، در بین زوجین پرداخته شود و اثرات آن بر روی صمیمیت و سازگاری زوجی بررسی شود. اهمیت شناخت و بررسی عواملی که سبب قوام و استحکام خانواده می‌گردد، می‌تواند گام مفید در راستای افزایش ثبات زندگی زناشویی باشد، لذا اجرای برنامه‌های آموزشی و درمانی آشناسازی در زمینه نقش شیوه‌های مثبت اسناددهی، خودکارآمدی جنسی و تعهد زناشویی ارتباطی را در جهت افزایش صمیمیت و پیشگیری از عمیق شدن ناسازگاری زوجین به درمان‌گران توصیه می‌شود.

سیاس گزاری

نویسنده بر خود لازم می‌دانند که از تمامی شرکت‌کنندگان که در انجام این پژوهش همکاری نمودند، تشکر و قدردانی نماید.

حامی مالی

این مقاله برگرفته از رساله دکتری نویسنده‌ی اول، گروه مشاوره، دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد است و تمامی هزینه‌ها به عهده پژوهشگر بوده است.

مشارکت نویسندگان

سهم تمامی نویسندگان در انجام این پژوهش یکسان می‌باشد.

تعارض منافع

بنا به اظهار نویسندگان هیچ تعارض منافی وجود ندارد.

Reference

- Adams, J. M., & Jones, T. (1997). The conceptualization of marital commitment: An integrative analysis. *Journal of Personality and Social Psychology*, 72(5), 1177-1196.
- Afshani, S. A., Ardian, N., Sorbi, M. H., Mazloomi-Mahmoodabad, S. S., Morowati-Sharifabad, M. A., & Goodarzi-Khoigani, M. (2020). A theory-based educational intervention impact on reduction of divorce intention in Iran. *Current Psychology*, 1-8.
- AliMohamadi, L. (2016). *The effect of counseling based on sexual self-efficacy on sexual function and sexual satisfaction in newly married women: a randomized controlled trial*. Master of Nursing, Tabriz University of Medical Sciences, Tabriz. (Persian)
- Amani, A., Hadi, M., & Yoosefi, N. (2018). The Effectiveness of Adlerian rroup counseling on marital disturbance and interpersonal conflict of couples. *Binnaul Journal of Applied Counseling*, 8(2), 73-92. (Persian)
- Besharat, M. A., & Rafiezadeh, B. (2016). Prediction of sexual satisfaction and marital adjustment levels according to job variables, commitment, intimacy, and sexual knowledge and attitude. *Journal of Family Psychology*, 3(1), 31-46. (Persian)
- Besharat, M. A., & Rafiezadeh, B. (2016). Predicting levels of sexual satisfaction and marital adjustment based on job variables, commitment, intimacy and sexual

- knowledge and attitude, *Family Psychology*, 3(1), 31-46. (Persian)
- Blais, R. K., & Renshaw, K. D. (2014). Perceptions of partners' attributions for depression in relation to perceptions of support and conflict in romantic relationships. *Journal of Marital and Family Therapy*, 40(4), 498-508.
- Brassard, A., Dupuy, E., Bergeron, S., & Shaver, PR. (2015). Attachment insecurities and women's sexual function and satisfaction: the mediating roles of sexual self-esteem, sexual anxiety, and sexual assertiveness. *The Journal of Sex Research*, 52(1), 110-119.
- Coyle, M. S. (2018). *The relation between conflict resolution styles and marital satisfaction as moderated by the fundamental attribution error*. Ph.D. Thesis of Psychology, Hofstra University, Hempstead, New York.
- Dehkordi. M. A., Mohammadi. A., Alipor. A., & Mohtashami. T. (2012). The effect of Cognitive-Behavioral Therapy on increasing marital adjustment domains in patients with vaginismus. *Binnaual Journal of Applied Counseling*, 2(1), 49-62. (Persian)
- Elhaei, H., Kazemian Moghadam, K., & Haroon Rashidi, H. (2020). The effectiveness of schema therapy on improving communication documents and sexual function of women affected by extramarital affairs, *Psychological Studies*, 16(2), 200-206. (Persian)
- Esmaili, S. S., Mohammadi, A. Z., & Hakami, M. (2020). Predicting marital satisfaction on the basis of identity style, Tehran, Iran. *Men's Health Journal*, 4(1), 16-24. (Persian)
- Fincham, F. D., & Bradbury, T. N. (1992). Assessing attribution in marriage: The relationship Attribution Measure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 62(3), 457-468.
- Goodarzi, M., Shiri, F., & Mahmoudi, B. (2018). The effectiveness of teaching the components of cognitive-behavioral family therapy on parent-child conflict and marital conflict. *Journal of Applied Psychology*, 31(5), 443-413. (Persian)
- Hilt, L. M. (2004). Attribution retraining for therapeutic change: Theory, practice, and future directions. *Journal of Imagination, Cognition and Personality*, 23(4), 289-307.
- Ikican, T. C., Cosansu, G., Erdogan, G., Kucuk, L., & Bilim, I. O. (2020). The relationship of marital adjustment and sexual satisfaction with depressive symptoms in women. *Sexuality and Disability*, 38, 1-14.
- Kamrani, Z., Bahrami, F., Goodarzi, K., & Farrokhi, N. (2019). Development and validation of the couples' beliefs and thoughts scale. *Journal of Family Psychology*, 6(1), 27-38. (Persian)
- Khojasteh Mehr, R., Koochaki, R., & Rajabi, Gh. (2013). Mediating role of relationship attributions and destructive conflict resolution strategies on the relationship between attachment styles and marital quality. *Contemporary Psychology*, 7(2), 3-14. (Persian)
- Kimmes, J. G., & Durtschi, J. A. (2016). Forgiveness in romantic relationships: The roles of attachment, empathy, and attributions. *Journal of Marital and Family Therapy*, 42(4), 565-759.
- Liu, E., & Roloff, M. E. (2015). To avoid or not to avoid: When emotions overflow.

- Communication Research Reports*, 32(4), 332-339.
- Madathil, J., & Benschoff, J. M. (2008). Importance of marital characteristics and marital satisfaction: A comparison of Asian Indians in arranged marriages and Americans in marriages of choice. *Family Journal*, 16(3), 222-230.
- Mahdipour Bazkiyaei, M., & Sedaghatifard, M. (2015). Investigating the relationship between marital satisfaction and couples intimacy with adjustment at home. *Journal of Analytical-Cognitive Psychology*, 6(22), 21-31. (Persian)
- Mansouri, Z., Bagheri, F., Dortaj, F., & Abolmaali, K. (2020). Providing a structural model for predicting marital intimacy based on attachment styles mediated by the component of love commitment in married students. *Journal of Psychological Science*, 19(85), 81-90. (Persian)
- Mehdipour-Rabori, R., Dehsheakhi, M. A., Nouhi, E., & Nematollahi, M. (2020). Comparison of the relationship between sexual function, marital adjustment, and life satisfaction in diabetic and non-diabetic women. *International Journal of Community Based Nursing and Midwifery*, 8(4), 324-332. (Persian)
- Molazadeh, J., Mansour, M., Ejei, J., & Kiamanesh, A. (2003). Coping styles and marital adjustment in the children of the control. *Journal of Psychology*, 6(3), 275-225. (Persian)
- Momeni, Kh., Kavosiamid, S., & Amani, R. (2014). Predicting Marital Commitment Based on Self-Differentiation, Family Solidarity and Adaptability and Marital Intimacy. *Pathology, Counseling, and Family Enrichment*, 1(2), 46-58. (Persian)
- Mousavi, S. V., Poorsharif, A., Rezaei, A., & Ghasemi Jobaneh, R. (2018). Structural-gender model for relationship among meaning in life with intimacy and Marital Adjustment. *Journal of Modern Psychological Researches*, 13(5), 153-173. (Persian)
- Naderi, F., Heidarie, A., & Hosainzadeh, M. Z. (2009). Investigation of the relationship between sexual knowledge and attitude, components of love and marital satisfaction with spouse abuse in married employees In Ahvaz State Sector Administrations. *Woman and Culture*, 1(1), 28-45. (Persian)
- Nelson, J.A., Kirk, A. M., Ane, P., & Serres, S.A. (2011). Religious and spiritual values and moral commitment in marriage: untapped resources in couples counseling?. *Journal of Counseling and Values*, 55(2), 228-246.
- Rasouli, A. R. A. S. (2017). Developing an indigenous model of family functioning based on the elements of hope, intimacy and marital conflict on women. *Quarterly Journal of Women and Society*, 7(27), 39-60. (Persian)
- Saemi, H., Basharat, M. A., & Asgharnejadfarid, A. A. (2019). Predicting marital adjustment based on marital intimacy and deficit emotional regulate. *Journal of Psychoscience*, 18(78), 635-646. (Persian)
- Schwarzer, R., Fuchs, R. (1996). Self-efficacy and health behaviors. In NP Conner. (Ed.), *Predicting health behavior: Research and practice with social cognition models*. UK: Open University Press.
- Shahbazi, M., Koraei, A., & Kianijam, N. (2018). Marital standards and relationship attributions as predictors of women's marital adjustment and non-adjustment. *Journal of Family Psychology*, 4(2), 29-42. (Persian)

- Shahsiah, M. (2009). On the relationship between sexual satisfaction and marital commitment among couples in Shahreza City, Central part of Iran. *Journal of Fundamentals of Mental Health*, 11(43), 233-238. (Persian)
- Shakarian, A., Nazari, A. M., E., Ebrahimi, P., Fatemi, A., & Danaei, S. (2010). The relationship between similarity and contradiction in personality traits with marital adjustment. *Journal of Behavioral Sciences*, 6(3), 54-59. (Persian)
- Spanier, G. B. (1976). Measuring dyadic adjustment: New scales for assessing the quality of marriage and similar dyads. *Journal of Marriage and the Family*, 38(1), 15-28.
- Stanley, S. M., Rhoades, G. K., & Whitton, S. W. (2010). Commitment and the securing of romantic attachment. *Journal of Family Theory & Review*, 2(4), 243-257.
- Tang, C. Y. (2012). Routine housework and tripartite marital commitment. *Personal Relationships*, 19(3), 483-503.
- Tremblay, N., Wright, J., Mamodhousen, S., McDuff, P., & Cote, G. (2008). Correlates of attributions of causality and responsibility for couples in consultation for marital therapy. *Canadian Journal of Behavioral Science*, 40(3), 162-170.
- Vannier, S. A., & O'Sullivan, L. F. (2017). Great expectations: Examining unmet romantic expectations and dating relationship outcomes using an investment model framework. *Journal of Social and Personal Relationships*, 35(8), 1045-1066.
- Vaziri, S., Lotfi, K. F., Hosseinian, S., & Bahram, G. S. (2010). Sexual efficacy and marital satisfaction. *Journal of Clinical Psychology Andishe va Raftar*, 4(16), 75-81.
- Walker, A. J., & Thompson, L. (1983). Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *Journal of Marriage and the Family*, 45(4), 841-849.
- Wanic, R., & Kulik, J. (2011). Toward an understanding of gender differences in the impact of marital conflict on health. *Sex Roles*, 65(5), 297-312.
- Waziri, Sh., & Lotfi Kashani, F. (2008). *Sexual self-efficacy and sexual satisfaction*. Conference on Psychology and Counseling, Islamic Azad University, Roodehen Branch, Tehran. (Persian)
- Zanganeh Motlagh, F., Bani Jamali, Sh. S., Ahadi, M. H., & Hatami, H. R. (2017). Cultural-educational quarterly of women and family of the year. *Women and Family Cultural and Educational Journal*, 11(38), 49-70. (Persian)

